

Kasvun ja oppimisen lautakunta 07.05.2025 § 84

§ 84

Periaatteet huoltajien kanssa tehtävälle yhteistyölle Espoon kaupungin lukioissa

Valmistelijat / lisätiedot:
Turpeinen Jaakko

Metsola Maija
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy periaatteet huoltajien kanssa tehtävälle yhteistyölle Espoon kaupungin lukioissa.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Taustaa

Kaupunginhallitus päätti 27.11.2023 § 311 ehdottaa, että lukioiden johtokunnat lakkautetaan 1.1.2024 lukien. Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 11.12.2023 § 149 kaupunginhallituksen esityksen yksimielisesti. Valtuusto päätti myös, että kasvun ja oppimisen lautakunnan sekä svenska rum -lautakunnan ratkaisultaan lisätään, että lautakunta hyväksyy lukioiden osalta periaatteet vanhempainyhdistysten tai vastaavien toimijoiden kanssa tehtävälle yhteistyölle.

Oppilaitosten johtokuntien jatkoa selvitettiin lukuvuoden 2022–2023 aikana. Kyselyllä kartoitettiin koulujen, lukioiden, nuorisovaltuuston ja vanhempainyhdistyksien kattojärjestö KoKoEspoo ry:n näkemyksiä asiassa. Webropol-kysely lähetettiin ko. tahoille toukokuussa 2023.

Koulujen ja lukioiden osalta kyselyyn saivat vastata johtokunnat, henkilöstö, rehtorit/koulunjohtajat sekä oppilas- ja opiskelijakunnat. Määräaikaan mennessä tuli 265 vastausta.

Kyselyn vastaukset jakautuivat seuraavasti:

68 % johtokuntien tulisi jatkaa

32 % johtokunnat tulisi lakkauttaa ja yhteistyötä vanhempainyhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tulisi vahvistaa.

Johtokunnista suurin osa (lähes 90 %) kannatti johtokuntien jatkamista. Rehtorien/koulunjohtajien osalta vastaukset jakautuivat johtokuntien jatkamisen (42 % vastaajista) ja lakkauttamisen (58 % vastaajista) osalta. Henkilöstön osalta 59 % kannatti johtokuntien jatkamista ja oppilas-/opiskelijakuntien osalta 78 %. Nuorisovaltuuston vastauksessa kannatettiin johtokuntien lakkauttamista. Perusteena oli se, että yläkoulujen ja lukioden tarve johtokunnille voi olla erilainen.

Kyselyn jälkeen vaihtoehtoista laadittiin lapsi- ja nuorisovaikutusten arviointi sekä ennakoarviointi. Selvitysten perusteella valtuusto päätti, että perusopetuksen johtokunnat jatkavat toimintaansa ja lukioden johtokunnat lakkautetaan. Valtuusto päätti myös, että peruskouluille ja lukioille tehdään loppuvuodesta 2024/alkuvuonna 2025 kysely, miten johtokuntien lakkauttaminen on vaikuttanut ja miten yhteistyötä on toteutettu vanhempainyhdistysten ja vastaavien toimijoiden, huoltajien sekä oppilas-/opiskelijakunnan ja oppilaiden/opiskelijoiden kanssa.

Lukioden rehtoreiden näkemyksiä johtokuntien lakkauttamisen vaikutuksista on selvitetty keskustelulla lukiokoulutuksen johtoryhmässä 5.2.2025. Rehtorit ovat lisäksi toimittaneet toisen asteen koulutuksen hallinnolle kuvauksen siitä, miten yhteistyötä on toteutettu huoltajien kanssa.

Lukioden rehtorit kertoivat lukiokoulutuksen johtoryhmässä, että he ovat pystyneet toteuttamaan huoltajayhteistyötä hyvin johtokuntien lakkauttamisesta huolimatta. Johtokuntatyöskentely tarjosi hyvän foorumin keskusteluille, mutta johtokuntien lakkauttaminen ei ole vähentänyt mahdollisuuksia tähän. Lakkauttamisen koetaan myös vähentäneen byrokratiaa, koska kaikissa lukioissa ei ollut helppo löytää toimintaan sitoutuneita johtokunnan jäseniä. Johtokunnan tehtävät on pystytty jakamaan tulossyksikön johtajalle ja tietyissä erottamistilanteissa kasvun ja oppimisen lautakunnalle.

Toteutuneita yhteistyömuotoja

Tiedottamisella on keskeinen rooli sekä kodin ja lukioden yhteistyössä että huoltajayhteistyön tunnetuksi tekemisessä. Lukiot pyrkivät viestimään huoltajille matalalla kynnyksellä esimerkiksi Wilmassa ja omilla sosiaalisen median kanavillaan. Vanhempainyhdistykset ovat ehkä tunnetuin yhteistyön malli, mutta mahdollisuuksia huoltajien aktiiviseen osallistamiseen on paljon muitakin: Huoltajat kutsutaan määrääjoin mukaan esimerkiksi laajennetun yhteisöllisen opiskelijahuollon tapaamisiin, joissa yhdessä pohditaan esimerkiksi sitä, miten nuorten hyvinvointia voidaan vahvistaa niin kotona kuin koulussa. Huoltajat voivat olla myös mukana esittelyilloissa kertomassa lukiosta yhdeksäsluokkalaisille ja heidän huoltajilleen sekä lukiolaisten vanhempainilloissa.

Huoltajia kutsutaan kertomaan opiskelijoille omasta työurastaan ja muutenkin suunnittelemaan työelämäpäiviä ja -viikkoja. Lukioissa voidaan tarjota huoltajille mahdollisuus pitää lukioyhteisölle asiantuntijaluentoja, joko koulupäivän aikana tai sen jälkeen. Heitä kutsutaan seuraamaan oppitunteja tai lukion tapahtumia (juhlia) sekä opiskelijoiden esityksiä, esimerkiksi konsertteja ja taidenäyttelyitä. Vanhempainyhdistykset voivat järjestää lukiolla esimerkiksi kasvatustyötä tukevia asiantuntijaluentoja ja muita tilaisuuksia tehden samalla varainkeruuta vanhempainyhdistykselle.

Lukiokoulutuksessa järjestetään vuosittainen huoltajakysely, jossa kartoitetaan huoltajien näkemyksiä lukioden toiminnasta. Edellinen kysely oli syksyllä 2024. Sen vastauksista käy ilmi, että huoltajat arvostavat lukioden yhteisöllisyyttä ja yhdessä tekemistä, mikä näkyy sekä lukion arjessa että juhlissa. Tämän koettiin luovan positiivisen ja kannustavan oppimisympäristön. Huoltajien vastauksista nousi myös toive aktiivisemmasta yhteydenpidosta ja tiedottamisesta lukion suunnalta, erityisesti oman nuorensa asioissa.

Huoltajayhteistyön periaatteet

Valtuusto päätti kokouksessaan 11.12.2023, että kasvun ja oppimisen lautakunnan sekä svenska rum - lautakunnan ratkaisuvalltaan lisätään, että lautakunta hyväksyy lukioden osalta periaatteet vanhempainyhdistysten tai vastaavien toimijoiden kanssa tehtävälle yhteistyölle. Periaatteet on käsitelty ja hyväksytty lukiokoulutuksen johtoryhmässä 2.4.2025.

Periaatteet huoltajien kanssa tehtävälle yhteistyölle Espoon kaupungin lukioissa ovat seuraavat:

1. Lukioden tulee huolehtia siitä, että kaikilla huoltajilla on mahdollisuus osallistua huoltajayhteistyöhön.
2. Huoltajien näkemyksiä lukioden toiminnasta kartoitetaan esimerkiksi vuosittain huoltajille suunnatulla kyselyllä. Kyselyn tulosten perusteella lukiot kehittävät huoltajayhteistyötään.
3. Lukioihin ei ole välttämätöntä perustaa vanhempainyhdistystä. Jos lukioden yhteydessä toimii vanhempainyhdistys, lukio tukee sen toimintaa. Lukio voi vastaanottaa vanhempainyhdistykseltä avustuksia esimerkiksi apurahojen muodossa.
4. Lain velvoittamien yhteistyömuotojen lisäksi lukioissa voidaan päättää, miten huoltajia osallistetaan lukioissa. Huoltajia voidaan esimerkiksi kutsua lukion tapahtumiin ja tilaisuuksiin vierailuiksi tai esiintyjiksi.
5. Lukioden viestinnän huoltajien suuntaan on oltava monipuolista ja saavutettavaa. Huoltajien tulee pystyä seuraamaan sekä lukion yleistä tiedotusta että oman nuorensa opintojen etenemistä. Lukion toiminnasta saa tietoa myös lukion verkkosivuilta ja mahdollisilta sosiaalisen median kanavilta.

Nuorisovaikutusten arviointi

Lukioden johtokunnissa oli niiden toimiessa opiskelijaedustus (18-vuotta täyttäneet jäsenenä tai alle 18-vuotiaiden osalta opiskelijakunnan edustajana). Johtokuntien lakkauttamisen seurauksena opiskelijoiden mahdollisuus osallistua johtokuntatyöskentelyyn päättyi. Opiskelijat osallistuvat kuitenkin aktiivisesti opiskelijakuntien ja Espoon pyöreän pöydän toimintaan. Pyöreä pöytä kokoaa yhteen opiskelijakuntien hallitusten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat. Kokouksia on 3–4 kertaa lukuvuodessa. Opiskelijat kutsutaan tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan myös lukioden johtoryhmien ja opettajien kokouksiin, ja he voivat muutenkin osallistua lukiota ja opiskelua koskevaan keskusteluun.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi